

Недостатність трикуспідального клапана
та клапана легеневої артерії.
Оцінка важкості, обмеження, прогноз

Носенко Н.М.

Визначення

Недостатність клапана визначається як наявність зворотного потоку через даний замкнутий серцевий клапан.

Незначна регургітація, особливо на правобічних клапанах, слід розглядати як фізіологічну.

В інших ситуаціях - ехокардіографічне дослідження повинне включати оцінку анатомії і кількісну оцінку функції клапана, наслідки захворювання клапанів на серцеві камери.

клапан аорты

митральный клапан

трикуспидальный клапан

клапан легочной артерии

Оцінка клапанів : рекомендації

- ▶ ТТЕхо рекомендується в якості першої лінії візуалізації клапанної регургітації.

ЧСЕхо при відсутності діагностичного значення ТТЕхо, чи потрібне подальше діагностичне уточнення.

3D ЧСЕхо або ТТЕхо виправдане для отримання додаткової інформації у пацієнтів зі складними вадами клапанів.

ЧСЕхо не показана пацієнтам з гарною якістю ТТЕхо за винятком періопераційної ЧСЕхо.

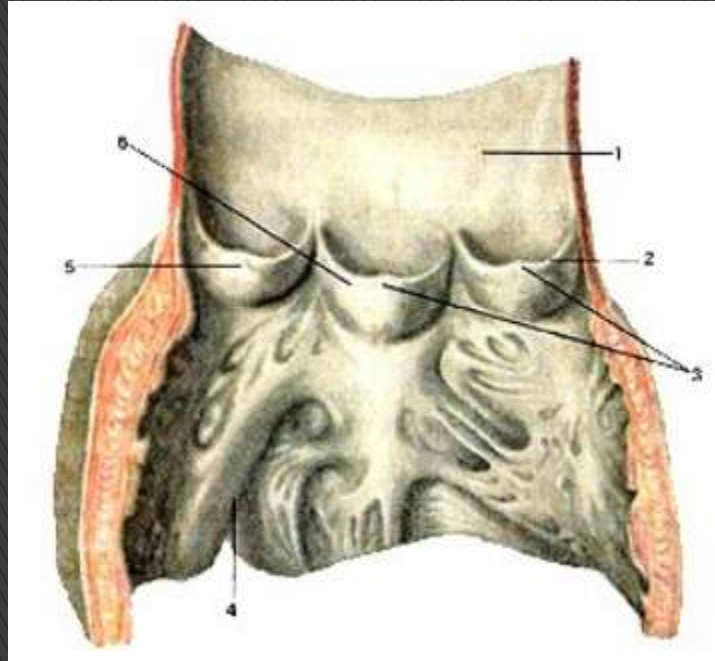
Недостатність клапана легеневої артерії (PR)

- ▶ У 40–78% пацієнтів без патології клапанів спостерігається легка PR.
- ▶ Набута легка та помірна PR найбільш часто спостерігається у пацієнтів з легеневою гіпертензією, дилатацією легеневої артерії.
- ▶ Важка PR зустрічається рідко. Зазвичай у хворих із анатомічною аномалією клапана або після вальвулотомії.

Етіологія PR

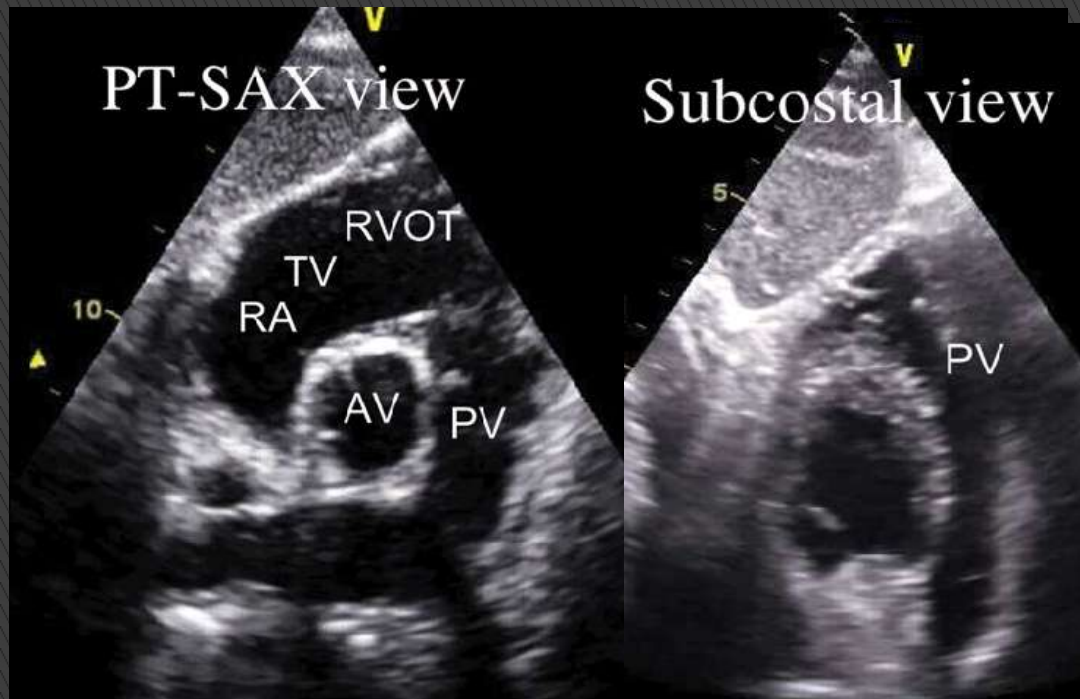
- ▶ вроджені аномалії (quadricuspid або двостулковий клапан), гіпоплазія, оперована тетрада Фалло або пролапс клапана легеневої артерії.
- ▶ Інфекційний ендокардит, карциноїдний синдром, ревматичні хвороби серця, міксоматоз клапана.

Анатомія та функція клапана легеневої артерії

- ▶ Три півмісяцеві стулки (передня, права, ліва). Анатомічно схожі на аортальний клапан. Однак, тонші через більш низький тиск в правих, ніж у лівих відділах серця.

ЕхоКГ доступи

- ▶ Парастернальна коротка вісь на рівні аортального клапана або субкостальний доступ. Оцінка анатомії клапана гірша, ніж для інших клапанів (лімітований акустичний доступ).
- ▶ Роль ЧСЕхо обмежена (віддаленість від зонда).

Недостатність клапана легеневої артерії (PR)

- ▶ Візуальна оцінка:
- ▶ «Молотящий» клапан є специфічним для значної PR. Інші аномалії неспецифічні значних PR.
- ▶ Оцінка просторової орієнтації струменя PR (кольорове картування) – хороший скринінг–тест для легких PR порівняно з важкими.

Недостатність клапана легеневої артерії (PR)

- ▶ При кольоровому картуванні для патологічної PR характерний більш тривалий потік (голодіастолічний), більш широкий струмінь.
- ▶ Функціональні струмені PR, як правило, дуже малі, центральні та веретеноподібні (близько 10 мм по протяжності, вузька шийка).
- ▶ Діаметр струменя виміряний в діастолу $> 50\%$ виносного тракту ПШ свідчить на користь важкої PR.

Недостатність клапана легеневої артерії (PR)

- ▶ Виміри Vena contracta припустимі, якщо легеневий клапан добре візуалізується.
- ▶ CW в парастернальному доступі по короткій осі – простий, легко доступний для якісної оцінки, додаткового пошуку.

Недостатність клапана легеневої артерії (PR)

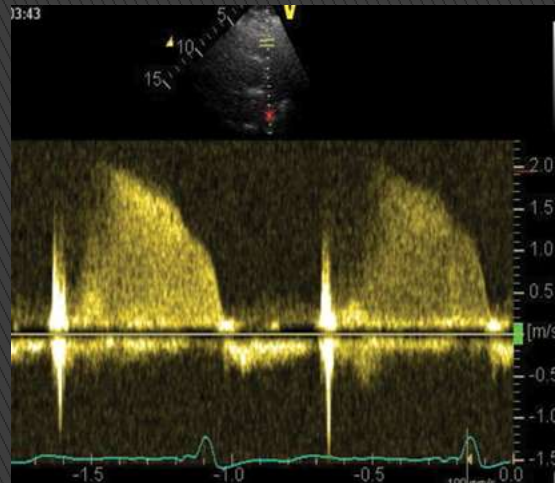
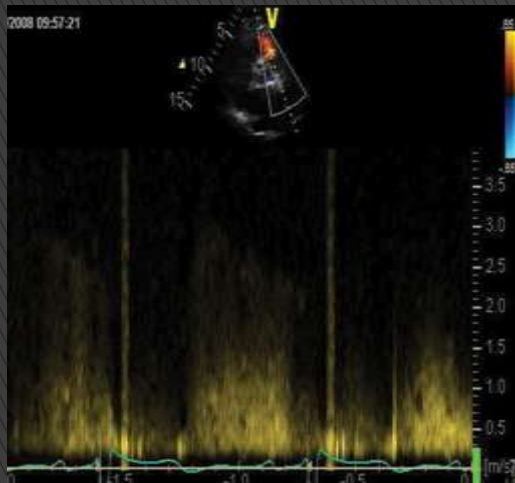
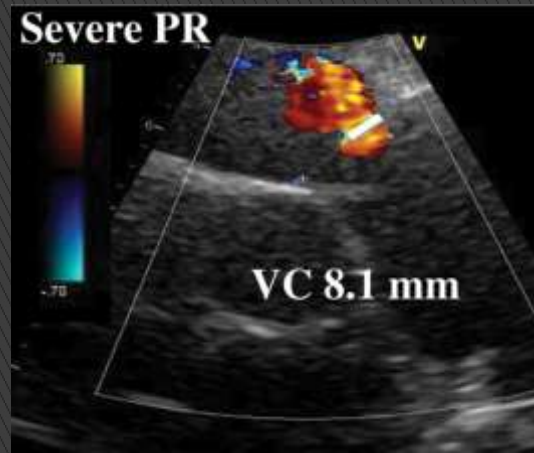
Оцінка ПШ в А4С:

- ▶ Дилатація характерна для хронічної, важкої PR.
- ▶ Нормальний розмір практично виключає хронічну, важку PR.

Мінуси

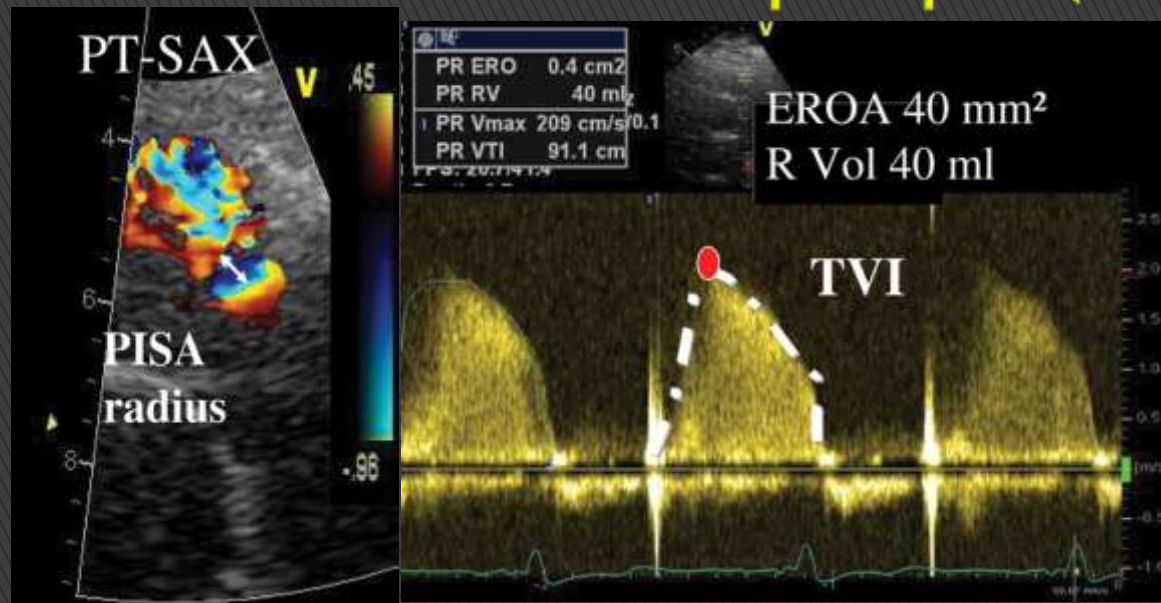
- ▶ Розширення спостерігається і в інших умовах (неспецифічний).
- ▶ Може бути нормальною при гострих тяжких PR

Недостатність клапана легеневої артерії (PR)

РНТ < 100 мс,
свідчить за важку
недостатність
клапана.

Недостатність клапана легеневої артерії (PR)

- ▶ EROA значення $<20, 21-115$ і >115 мм² були запропоновані для оцінки легкої, помірної та важкої PR.
- ▶ Проте, жодні дослідження не доводять високу точність цього методу в кількісній оцінці тяжкості PR.

Pothineni K.R., Wells B.J., et al. Live/real time three-dimensional transthoracic echocardiographic assessment of pulmonary regurgitation. Echocardiography 2008;25:911-7.

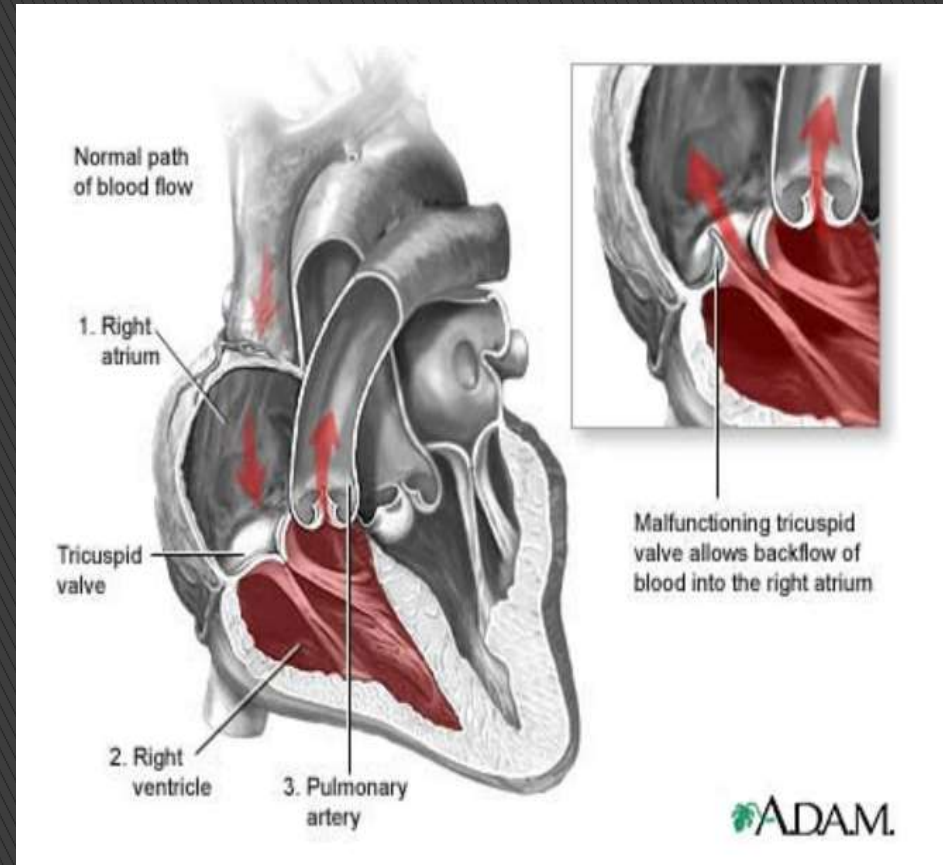
Недостатність клапана легеневої артерії (PR)

- ▶ Серцева магнітно-резонансна томографія в є «золотим стандартом» для оцінки PR.
- ▶ Фракція регургітації $> 20\%$ за даними МРТ може розглядатися як важка PR.
- ▶ РНТ < 100 мс має високу чутливість та специфічність для виявлення важких PR порівняно із ангіографією або магнітно-резонансною томографією (чутливість від 76 до 93% і специфічність 94 і 93%) .

Недостатність Тристулкового клапана

Недостатність Тристулкового клапана

- ▶ “Фізіологічна” TR у 65–75% обстежених.
- ▶ Локалізована в області, що примикає до лінії закриття клапана (близько 1 см).

Характеризується тонким центральним потоком, із піковою систолічною швидкістю від 1,7 до 2,3 м/с.

Недостатність Тристулкового клапана

- ▶ Органічна недостатність – характеризується грубими морфологічними змінами стулок трикуспідального клапана, їх ущільненням, зморщуванням, деформацією, кальцинозом (ревматизм, бактеріальний ендокардит у ін'єкційних наркоманів).

Недостатність Тристулкового клапана

- ▶ При функціональній TR, грубі морфологічні зміни стулок клапана відсутні, а неповне їх змикання обумовлене порушенням функції клапанного апарату (фіброзного кільця, хорд).
- ▶ Ця форма зустрічається найчастіше. Причиною функціональної ТН є захворювання з високою гіпертензією у малому колі кровообігу та супроводжуються дилатацією ПШ і значним розтягненням фіброзного кільця клапана.

Аномалия Эбштейна

Недостатність Тристулкового клапана

Тристулковий клапан

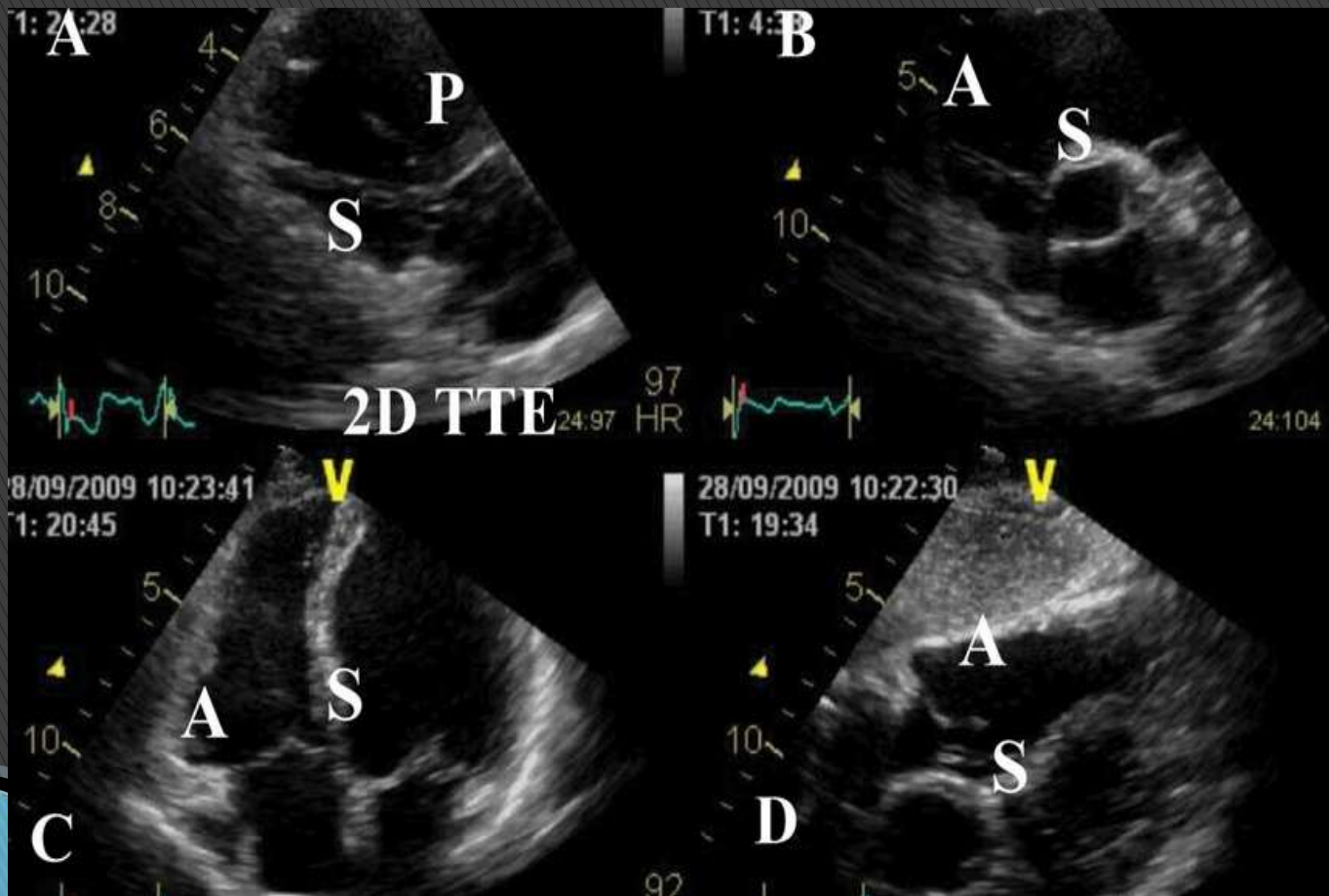
У нормі діаметр кільця ТК у дорослих становить 28 ± 5 мм (A4C).

Виражена дилатація визначається діастолічним діаметром > 21 мм/м².

Діастолічний діаметр тристулкового кільця $> 3,4$ см, є маркером важкої TR.

ЕхоКГ доступи:

- ▶ парастернальний (А,В);
- ▶ апікальний 4-камерний (С);
- ▶ субкостальний (D).

SA9900

14-09-2010-0001

NMAPE, Cardiology Dpt.

#231

/ 20.0cm MI 1.0

14-09-2010

Vasil/ev Mykola Vik... 54y3m Cardiac

P2-5AC /

Gen TIs 1.2

09:03:40

M

[2D] G50 / 80dB

FA1 / P90

HAR

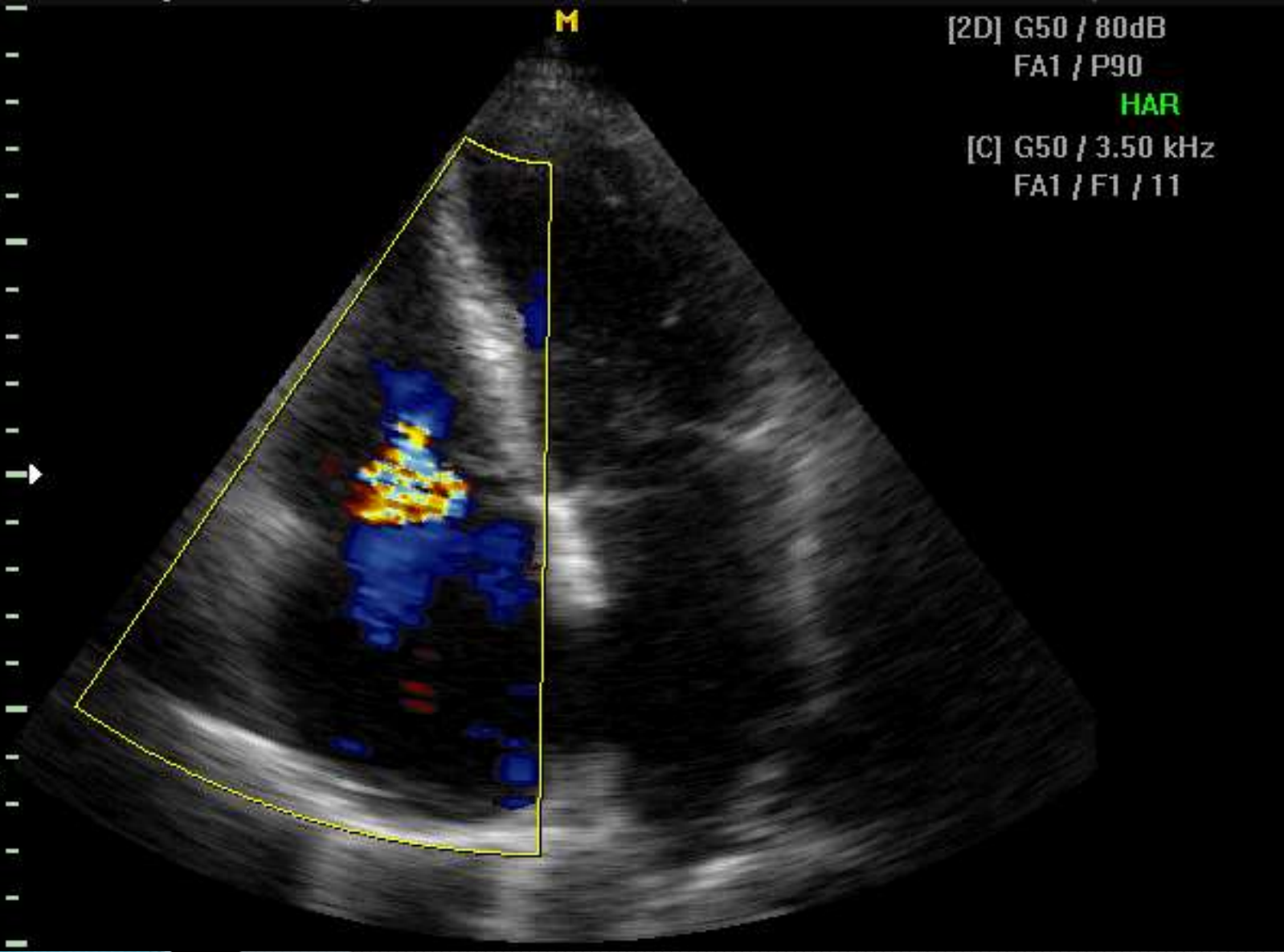
[C] G50 / 3.50 kHz

FA1 / F1 / 11

52.5

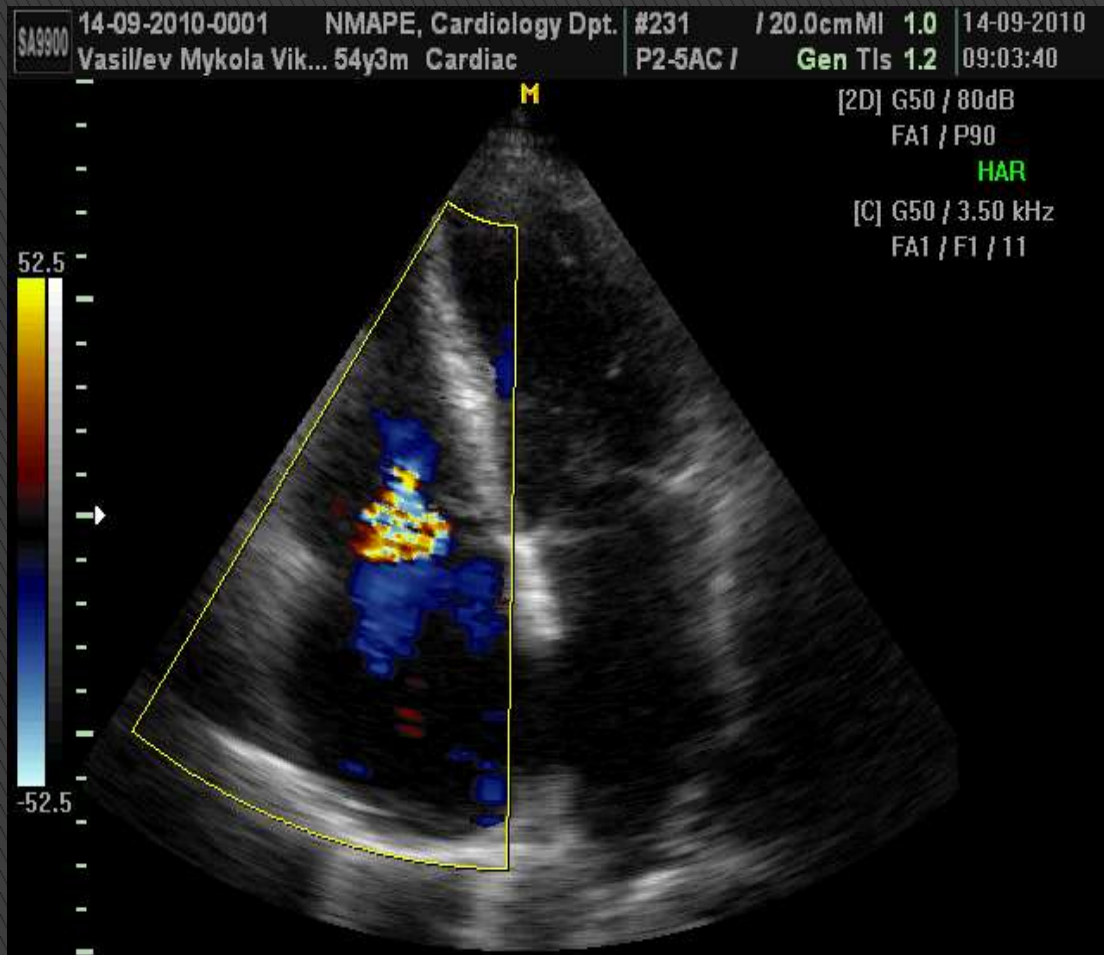
-52.5

Недостатність Тристулкового клапана

- ▶ Класифікація тяжкості TR, схожа на MR. Однак, менш стандартизована, ніж для MR.
- ▶ Кольорове картування – є корисним для малих потоків. Обмеження для оцінки вираженої TR.
- ▶ Кольорове картування не рекомендується для кількісної оцінки тяжкості TR. Тим не менш, великі ексцентричні струмені, та досягнення їх до задньої стінки ПП свідчать на користь значної TR; маленькі, тонкі, центральні струмені зазвичай вказують на легку TR.

Кольорове картування

- ▶ Зручність у використанні.
- ▶ Оцінює просторову орієнтацію TR струменя.
- ▶ Хороший скринінг-тест для легких TR порівняно з важкими.
- ▶ Може бути неточним для оцінки тяжкості TR.
- ▶ Недооцінює ексцентричні струмені.

Недостатність Тристулкового клапана

- ▶ «Молотящий» клапан є специфічним для вираженої TR.
- ▶ Інші аномалії неспецифічні для значної TR.
- ▶ Дилатація ПП, НПВ, печінкових вен, ЛГ – часті ознаки. Не є специфічними, але їх відсутність на користь відсутності важкої TR.

SA9900

29-04-2008-0001

NMAPE, Cardiology Dpt.

#156

/ 10.0cmMI 0.7

29-04-2008

Galko Vasiliy Vasil. 56y4m

Cardiac

P2-5AC /

Gen TIs 0.8

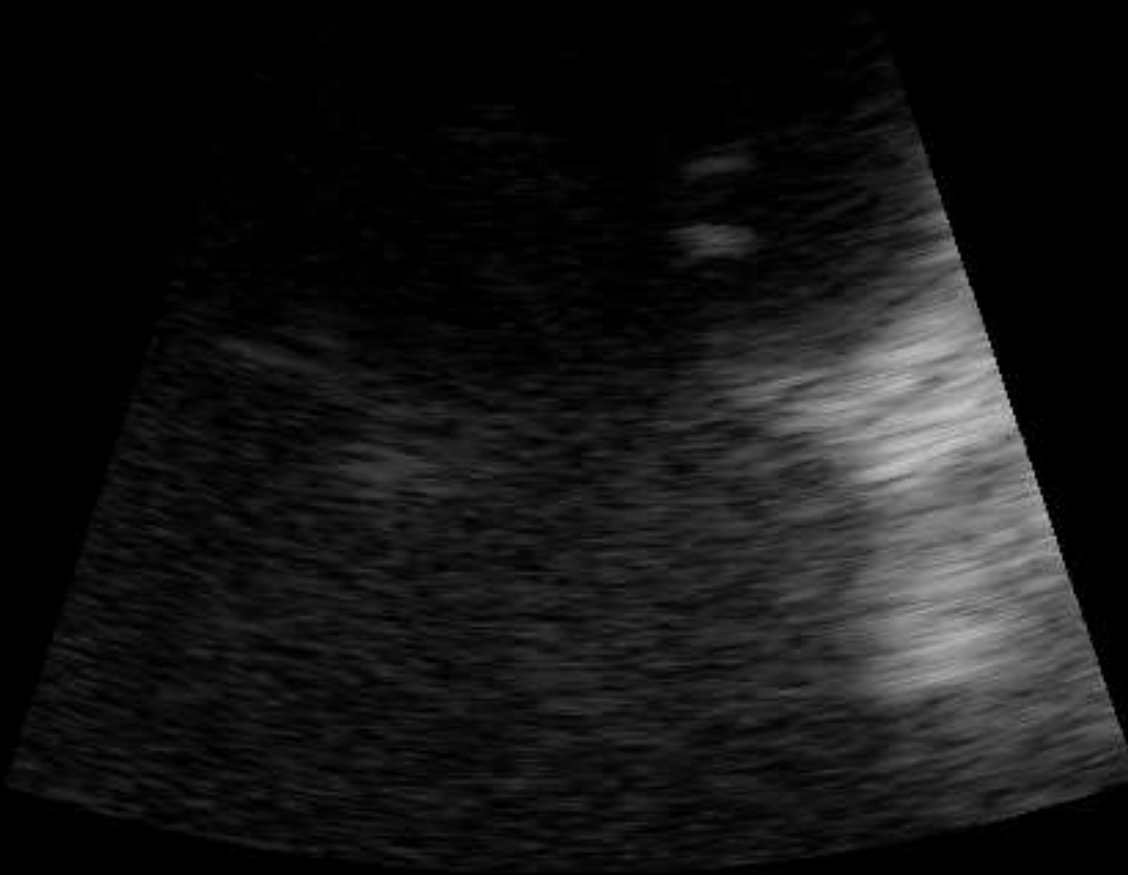
11:24:54

M

[2D] G50 / 85dB

FA1 / P90

INV

SA9900

29-04-2008-0001 NMAPE, Cardiology Dpt.
Galko Vasilij Vasil. 56y4m Cardiac

#89 / 18.0cmMI 0.8
P2-5AC /

Gen TIs 0.8

29-04-2008
11:33:11

M

[2D] G50 / 85dB
FA1 / P90
INV

M

[2D] G50 / 80dB

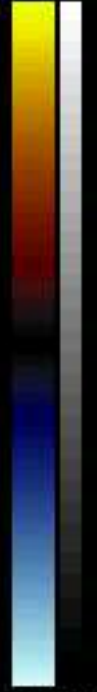
FA1 / P90

HAR

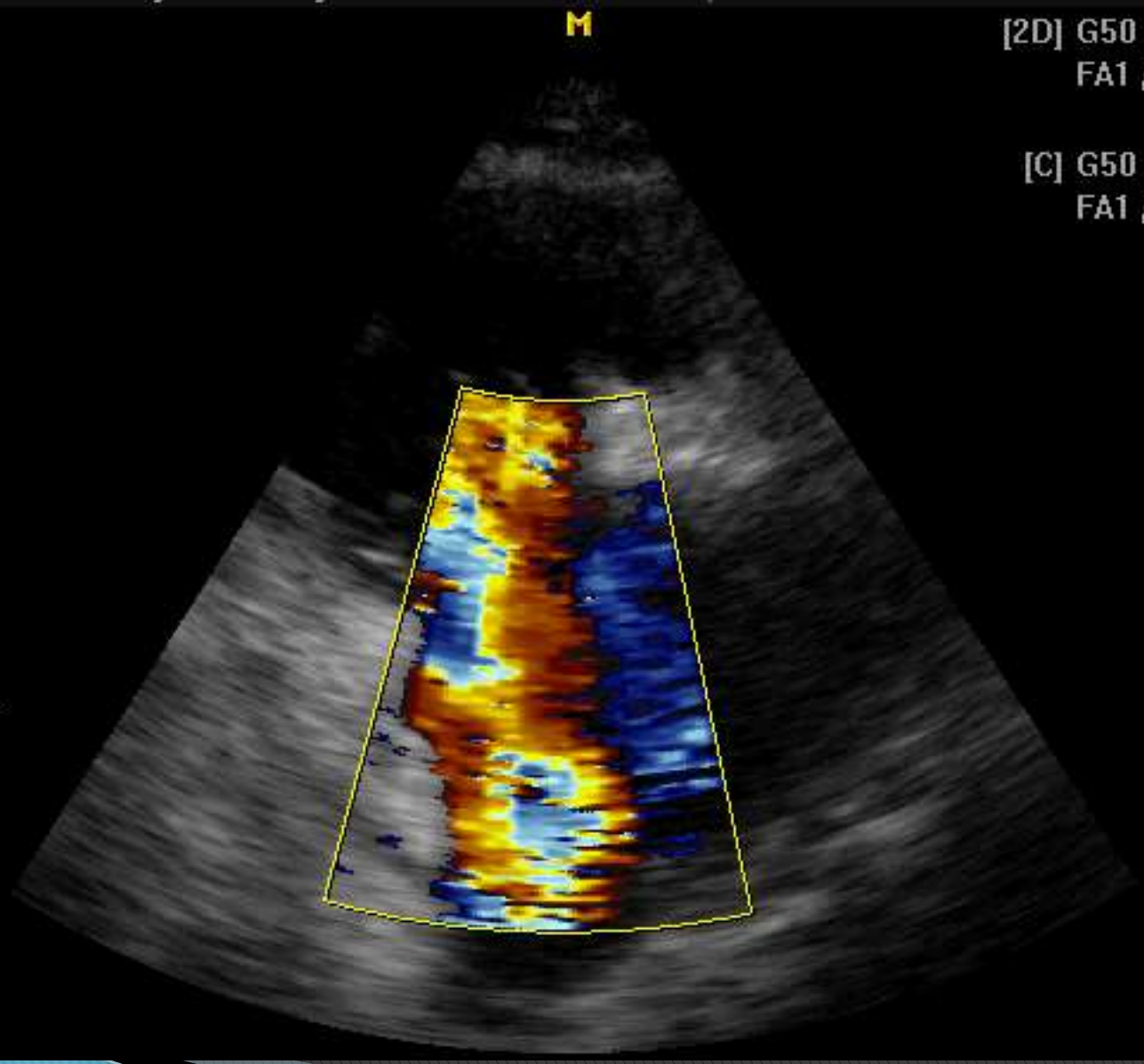
[C] G50 / 3.50 kHz

FA1 / F1 / 11

52.5

-52.5

Недостатність Тристулкового клапана

- ▶ Vena contracta ≥ 7 мм свідчить на користь важкої TR *.
- ▶ EROA > 75 мм², вказуює на важку TR, але при наявності інших ознак**.

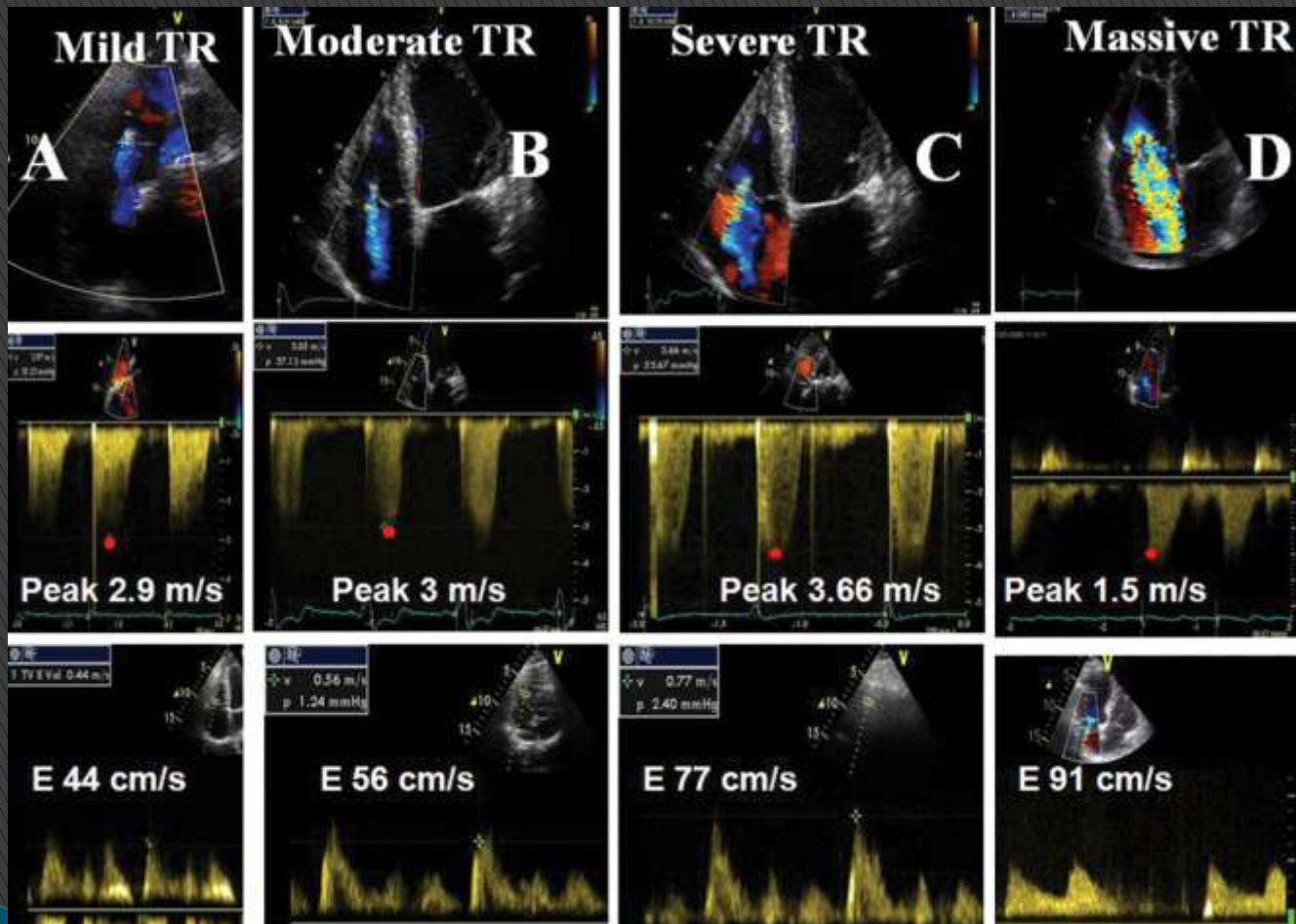
* Christophe M., Maurice Enriquez-Sarano et al. Quantification of tricuspid regurgitation by measuring the width of the vena contracta with Doppler color flow imaging: a clinical study. J Am Coll Cardiol 2000;36:472–8.

** Velayudhan D.E., Brown T.M., et al. Quantification of tricuspid regurgitation by live three-dimensional transthoracic echocardiographic measurements of vena contracta area. Echocardiography 2006;23:793–800.

Недостатність Тристулкового клапана

- ▶ PISA радіус > 9 мм важка TR.
- ▶ PISA радіус < 5 мм легка TR.
- ▶ EROA ≥ 40 мм² або $V \geq 45$ мл вказує на важку TR.
- ▶ Метод PISA може недооцінювати тяжкість TR на 30%. Цей метод також менш точний для ексцентричних струменів.

Недостатність Тристулкового клапана

Швидкість E
росте
пропорційно
ступеню TR.
 $E \geq 1$ м/с
свідчить про
важку TR, при
відсутності
стенозу ТК.

Кількісна оцінка трикуспідальної недостаточності

Показник	Легка	Помірна	Помірно – важка	Важка
VC – ширина, см	Не визначено	<7		≥7
Трикуспідаль- ний кровоток	Нормаль- ний	Нормальний		Домінує хвиля E(> 1)
Об'єм регургітації (мл)	Не визначено	Не визначено		≥45
EROA (мм ²)	Не визначено	Не визначено		≥40
PISA (мм)	≤5	6 – 9		>9

Дякую за увагу!